

Rolnummers 5304, 5305, 5306, 5307, 5310 en 5311
Arrest nr. 70/2013 van 22 mei 2013

A R R E S T

In zake : de beroepen tot gehele of gedeeltelijke vernietiging van de wet van 6 juli 2011 tot instelling van een verbod op reclame voor ingrepen van medische esthetiek en tot regeling van de informatie over dergelijke ingrepen, ingesteld door de bvba « Total Beauty Clinic », Lucas Vrambout en anderen, de vzw « Belgian Society for Private Clinics » en anderen, Malte Villnow en anderen, de Vlaamse Regering en Jozef Hoeyberghs.

Het Grondwettelijk Hof,

samengesteld uit de voorzitters M. Bossuyt en R. Henneuse, en de rechters E. De Groot, L. Lavrysen, J.-P. Snappe, J.-P. Moerman, E. Derycke, J. Spreutels, T. Merckx-Van Goey en P. Nihoul, bijgestaan door de griffier P.-Y. Dutilleux, onder voorzitterschap van voorzitter M. Bossuyt,

wijst na beraad het volgende arrest :

*

* *

I. Onderwerp van de beroepen en rechtspleging

a. Bij verzoekschriften die aan het Hof zijn toegezonden bij op 2 en 6 februari 2012 ter post aangetekende brieven en ter griffie zijn ingekomen op 3, 6 en 8 februari 2012, zijn vijf beroepen tot vernietiging ingesteld van de wet van 6 juli 2011 tot instelling van een verbod op reclame voor ingrepen van medische esthetiek en tot regeling van de informatie over dergelijke ingrepen (bekendgemaakt in het *Belgisch Staatsblad* van 5 augustus 2011, tweede editie) respectievelijk door de bvba « Total Beauty Clinic », met maatschappelijke zetel te 8500 Kortrijk, Hendrik Consciencelaan 18, bus 11, door Lucas Vrambout, wonende te 1830 Machelen, Peutiesesteenweg 111, de nv « Arics », met maatschappelijke zetel te 1830 Machelen, Peutiesesteenweg 111, en Dirk Van Zele, wonende te 1150 Brussel, Joseph Van Genegenlaan 1, bus 2, door de vzw « Belgian Society for Private Clinics », met maatschappelijke zetel te 9000 Gent, Casinoplein 19, Bart Decoopman, wonende te 8000 Brugge, Sint-Claradreef 77, Wim De Maerteleire, wonende te 3050 Oud-Heverlee, Bogaardenstraat 49c, Patrick Tonnard, wonende te 9850 Hansbeke, Warandestraat 9a, Robin Van Look, wonende te 2650 Edegem, Drie Eikenstraat 626, de nv « Clara Invest », met maatschappelijke zetel te 8000 Brugge, Sint-Claradreef 77, de bvba « Dokter B. Heykants », met maatschappelijke zetel te 2350 Vosselaar, Antwerpsesteenweg 235, de bvba « Level 4 », met maatschappelijke zetel te 3500 Hasselt, Kempische Kaai 7, bus 4, de bvba « Stellaris », met maatschappelijke zetel te 2630 Aartselaar, John F. Kennedylaan 26, en de bvba « Mediclinic », met maatschappelijke zetel te 2020 Antwerpen, Jan Van Rijswijcklaan 228, door Malte Villnow, de bvba « Laser Aesthetic » en de vennootschap naar Duits recht « Swiss Aesthetic Group GmbH & Co. KG », die alle drie keuze van woonplaats doen te 3000 Leuven, Mechelsestraat 107-109, en door Jozef Hoeyberghs, wonende te 3650 Dilsen-Stokkem, Kasteeldreef 8.

b. Bij verzoekschrift dat aan het Hof is toegezonden bij op 6 februari 2012 ter post aangetekende brief en ter griffie is ingekomen op 7 februari 2012, heeft de Vlaamse Regering beroep tot vernietiging ingesteld van de artikelen 2, 1° en 6°, en 3 van de voormelde wet van 6 juli 2011.

De zaken vermeld onder a, ingeschreven onder de nummers 5304, 5305, 5306, 5307 en 5311, en de zaak vermeld onder b, ingeschreven onder nummer 5310 van de rol van het Hof, werden samengevoegd.

Memories zijn ingediend door :

- Lucas Vrambout, de nv « Arics » en Dirk Van Zele, in de zaken nrs. 5304, 5306, 5310 en 5311;

- de vzw « Belgian Society for Private Clinics », Bart Decoopman, Wim De Maerteleire en de nv « Clara Invest », in de zaken nrs. 5304, 5305, 5307 en 5310;

- de Ministerraad, in alle zaken;

- de Vlaamse Regering, in de zaken nrs. 5304, 5305, 5306, 5307 en 5311.

De verzoekende partijen hebben memories van antwoord ingediend.

De Ministerraad heeft een memorie van wederantwoord ingediend.

Op de openbare terechtzitting van 5 december 2012 :

- zijn verschenen :

. Mr. S. Tack, advocaat bij de balie te Brugge, voor de verzoekende partijen in de zaken nrs. 5304 en 5306, en voor de vzw « Belgian Society for Private Clinics », Bart Decoopman, Wim De Maerteleire en de nv « Clara Invest », tussenkomenende partijen in de zaken nrs. 5305, 5307 en 5310;

. Mr. A. Dierickx, tevens *loco* Mr. A. Vijverman, advocaten bij de balie te Leuven, voor de verzoekende partijen in de zaken nrs. 5305 en 5307, en voor Lucas Vrambout, de nv « Arics » en Dirk Van Zele, tussenkomenende partijen in de zaken nrs. 5304, 5306, 5310 en 5311;

. Mr. P. Van Orshoven, advocaat bij de balie te Brussel, voor de Vlaamse Regering;

. Jozef Hoeyberghs, verzoekende partij in de zaak nr. 5311, in eigen persoon;

. Mr. E. Jacobowitz en Mr. A. Poppe, advocaten bij de balie te Brussel, voor de Ministerraad;

- hebben de rechters-verslaggevers L. Lavrysen en J. Spreutels verslag uitgebracht;

- zijn Mr. S. Tack, Mr. A. Dierickx en Jozef Hoeyberghs gehoord;

- heeft Jozef Hoeyberghs de wraking van rechter A. Alen gevraagd.

Bij arrest nr. 10/2013 van 14 februari 2013 heeft het Hof de vordering tot wraking van rechter A. Alen, ingesteld door Jozef Hoeyberghs, verworpen.

Bij beschikking van 19 februari 2013 heeft het Hof beslist de pleidooien voort te zetten op de terechtzitting van 13 maart 2013.

Op de openbare terechtzitting van 13 maart 2013 :

- zijn verschenen :

. Mr. S. Tack, advocaat bij de balie te Brugge, voor de verzoekende partijen in de zaken nrs. 5304 en 5306, en voor de vzw « Belgian Society for Private Clinics », Bart Decoopman, Wim De Maerteleire en de nv « Clara Invest », tussenkomenende partijen in de zaken nrs. 5305, 5307 en 5310;

. Mr. A. Dierickx, tevens *loco* Mr. A. Vijverman, advocaten bij de balie te Leuven, voor de verzoekende partijen in de zaken nrs. 5305 en 5307, en voor Luc Vrambout, de nv « Arics » en Dirk Van Zele, tussenkomenende partijen in de zaken nrs. 5304, 5306, 5310 en 5311;

. Mr. P. Van Orshoven, advocaat bij de balie te Brussel, voor de Vlaamse Regering;

. Mr. E. Jacobowitz en Mr. A. Poppe, advocaten bij de balie te Brussel, voor de Ministerraad;

- hebben de rechters-verslaggevers L. Lavrysen en J. Spreutels verslag uitgebracht;
- zijn Mr. P. Van Orshoven en Mr. E. Jacobowitz gehoord;
- zijn de zaken in beraad genomen.

De bepalingen van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Grondwettelijk Hof met betrekking tot de rechtspleging en het gebruik van de talen werden toegepast.

II. *In rechte*

- A -

Ten aanzien van het wettigheidsbeginsel

A.1. De verzoekende partijen in de zaken nrs. 5305 en 5307 voeren in hun eerste middel een schending aan van het wettigheidsbeginsel, van het algemeen beginsel van grondwettelijk recht van de lopende zaken en van de artikelen 88, 101, 105, 106 en 109 van de Grondwet. Die beginselen en bepalingen zouden zijn geschonden doordat de bestreden wet werd bekrachtigd en afgekondigd op een ogenblik dat de Kamers ontbonden waren en de bevoegdheden van de Regering tot de lopende zaken waren beperkt. De bekrachtiging en de afkondiging van de bestreden wet zouden niet kunnen worden beschouwd als handelingen die onder de lopende zaken vallen. Wanneer het algemeen beginsel van de lopende zaken is geschonden, dient de rechter de betreffende ongrondwettige regelgeving buiten toepassing te laten of te vernietigen.

A.2. De Ministerraad erkent dat de bekrachtiging en de afkondiging niet onder de lopende zaken vallen. Het doel van de lopende zaken bestaat evenwel erin de parlementaire prerogatieven te vrijwaren. *In casu* kon de Koning aan die prerogatieven geen afbreuk doen omdat de bestreden wet reeds werd gestemd door de wetgevende kamers. Hij zou daarentegen afbreuk hebben gedaan aan de parlementaire prerogatieven door de wet niet te bekrachtigen en af te kondigen.

Ten aanzien van de bevoegdheidverdelende regels

A.3. De Vlaamse Regering, verzoekende partij in de zaak nr. 5310, vordert de vernietiging van artikel 2, 1° en 6°, en artikel 3 van de bestreden wet. Als enig middel voert zij aan dat de bestreden bepalingen, die ertoe strekken onder meer bepaalde reality-tv-uitzendingen te verbieden, een schending inhouden van de artikelen 38 en 127 van de Grondwet en van artikel 4, 6°, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen. Uit die bepalingen volgt dat in beginsel de gemeenschappen bevoegd zijn inzake de culturele aangelegenheden, met inbegrip van de radio-omroep en televisie, doch met uitzondering van het uitzenden van mededelingen van de federale Regering. Uit de rechtspraak van het Grondwettelijk Hof blijkt dat de gemeenschapsbevoegdheden ruim moeten worden uitgelegd. In de eerste plaats kunnen de gemeenschappen het statuut van de omroepdiensten bepalen en de regels uitvaardigen inzake de programmatie en verdeling van de uitzendingen, hetgeen zowel voor de « openbare » als voor de « particuliere » omroep geldt. Daarnaast mogen de gemeenschappen bepalen wat wel of niet mag of kan worden uitgezonden bij wijze van « omroep ». Dat geldt in beginsel eveneens op het vlak van reclame, *a fortiori* nu het in 1980 nog gemaakte bevoegdheidsvoorbehoud voor de « handelspubliciteit », bij artikel 1 van de bijzondere wet van 8 augustus 1988 werd opgeheven. Derhalve zouden uitsluitend de gemeenschappen bevoegd zijn om de « omroep » van reality-tv-uitzendingen te regelen en desgevallend te verbieden.

A.4. De verzoekende partijen in de zaken nrs. 5305 en 5307 voeren in hun tweede middel een schending aan van artikel 128, § 1, van de Grondwet en van artikel 5, § 1, I, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen. Het gezondheidsbeleid en met name de gezondheidsopvoeding en de gezondheidspreventie behoren op grond van die bepalingen tot de gemeenschapsbevoegdheden. Het preventieve gezondheidsbeleid moet ruim worden opgevat : het heeft betrekking op de vrijwaring van de volksgezondheid, met name door het voorkomen van tuberculose en kanker, de vrijwaring van de gezondheid van moeder en kind, het medisch schooltoezicht, de medische sportcontrole en de verbetering van de gezondheidstoestand van de bevolking, zowel in het kader van de gezondheidsopvoeding als door passende maatregelen zoals de opsporing en de strijd tegen besmettelijke en sociale ziekten. Enkel de regelgeving inzake de verplichte vaccinaties en de dringende geneeskundige hulpverlening zouden nog tot de bevoegdheid van de federale overheid behoren. De bestreden wet, die de gezondheidstoestand van de bevolking beoogt te verbeteren door de patiënt te beschermen tegen de uitwassen die voorkomen in de sector van de medische esthetiek, zou derhalve een gemeenschapsaangelegenheid regelen.

A.5. Volgens de Ministerraad strekt de wet ertoe de volksgezondheid te beschermen. Zij regelt daartoe de uitoefening van de geneeskunde die, zoals blijkt uit de parlementaire voorbereiding van de bijzondere wet van 8 augustus 1980, tot de bevoegdheid van de federale overheid behoort. De uitoefening van de geneeskunde zou ook, zoals uit adviezen van de Raad van State wordt afgeleid, de informatieverstrekking omvatten die betrekking heeft op medische zorgen en dienstverlening. De Ministerraad erkent weliswaar dat de reclame, als onderdeel van de aangelegenheid radio-omroep en televisie, principieel tot de bevoegdheid van de gemeenschappen behoort, maar uit de rechtspraak van het Grondwettelijk Hof, meer bepaald uit het arrest nr. 109/2000, blijkt dat de federale overheid bevoegd is gebleven voor de reclame voor geneesmiddelen en medische behandelingen omdat die reclame nauw verbonden is met de aangelegenheid van de uitoefening van de geneeskunde. Bovendien zou de federale wetgever tevens bevoegd zijn om de reclame te regelen in het kader van zijn bevoegdheid inzake marktpraktijken en consumentenbescherming.

A.6. Volgens de Vlaamse Regering wordt met de bestreden wet niet de uitoefening van de geneeskunde geregeld, evenmin als het recht op medische informatie, zodat het met de bestreden bepalingen ingevoerde verbod op reclame niet tot de bevoegdheid van de federale wetgever behoort, te meer nu dat verbod ook een verbod op bepaalde televisieprogramma's omvat. Wat de invulling van het begrip « uitoefening van de geneeskunde » betreft, verwijst de Vlaamse Regering naar het koninklijk besluit nr. 78 van 10 november 1967 betreffende de uitoefening van de gezondheidszorgberoepen en de rechtspraak van het Grondwettelijk Hof, waaruit blijkt dat het enkel gaat om handelingen die tot doel hebben de gezondheidstoestand te onderzoeken, ziekten en gebreken op te sporen, een diagnose te stellen of een behandeling uit te voeren van een fysieke of psychische, werkelijke of vermeende pathologische toestand. Als uitzondering op de ruim te interpreteren gemeenschapsbevoegdheid inzake het gezondheidsbeleid, zou dat begrip strikt moeten worden geïnterpreteerd. De afwezigheid van een therapeutisch of reconstructief doel zou bijgevolg elk verband met de uitoefening van de geneeskunde uitsluiten.

Wat de regeling van de medische informatie betreft, merkt de Vlaamse Regering in de eerste plaats op dat de bestreden wet ook toepasselijk is op handelingen waarop de wet van 22 augustus 2002 betreffende de rechten van de patiënt geen betrekking heeft, aangezien de medische esthetiek buiten het kader van de « gezondheidszorg » valt zoals bedoeld in die wet. Het verbod op het « omroepen » van reality-tv-uitzendingen beoogt bovendien de kijker te beschermen, terwijl het recht op medische informatie enkel toepasselijk is op de verhouding tussen de beoefenaar van een medisch beroep en zijn patiënt. Overigens is de bestreden wet niet enkel toepasselijk op de beoefenaars van gezondheidsberoepen. Zij geldt voor elke natuurlijke of rechtspersoon die reclame maakt voor ingrepen van medische esthetiek. Het arrest nr. 109/2000 kan volgens de Vlaamse Regering niet naar analogie worden toegepast. Er valt immers niet in te zien met welke van de aangelegenheden die luidens (de parlementaire voorbereiding van) de bijzondere wet van 8 augustus 1980 op het vlak van het gezondheidsbeleid aan de federale wetgever werden voorbehouden, de bestreden regeling « nauw verbonden » zou zijn. In elk geval zou niet kunnen worden aangenomen dat het bevoegdheidsvoorbehoud inzake de uitoefening van de geneeskunde, zo het te dezen al relevant zou zijn, dermate ruim moet worden geïnterpreteerd dat het zich tevens uitstrekt tot de reglementering van het omroepen van televisieprogramma's over ingrepen van medische esthetiek. Televisieprogramma's kunnen niet met reclame worden vereenzelvigd, hetgeen door een Europese richtlijn (2010/13/EU) zou worden bevestigd.

De Vlaamse Regering betwist niet de aan de federale wetgever voorbehouden bevoegdheid inzake handelspraktijken en consumentenbescherming, maar meent dat die voorbehouden bevoegdheid geen afbreuk mag doen aan de bevoegdheden die aan de gemeenschappen werden toegewezen. Het begrip reclame zou

derhalve niet zo ruim mogen worden ingevuld dat daarmee een gemeenschapsbevoegdheid wordt uitgeoefend of de uitoefening van die bevoegdheid door de gemeenschap zelf moeilijk of onmogelijk wordt gemaakt.

A.7. De verzoekende partijen in de zaken nrs. 5305 en 5307 benadrukken dat de wetgever, door reclame voor ingrepen van medische esthetiek te verbieden en het verstrekken van persoonlijke informatie over dergelijke ingrepen te reguleren, preventief tracht op te treden ter bescherming van de belangen van (toekomstige) patiënten en meer in het algemeen ter bescherming van de volksgezondheid. De bestreden wet zou derhalve deel uitmaken van het preventieve gezondheidsbeleid en mede gericht zijn op de gezondheidsopvoeding. In elk geval leunt de bestreden wet naar hun oordeel meer aan bij die materies dan bij de federale bevoegdheid inzake het uitoefenen van de geneeskunde.

A.8. De Ministerraad betwist de stelling van de Vlaamse Regering dat de bestreden wet niet de uitoefening van de geneeskunde zou regelen in de zin van het koninklijk besluit nr. 78 van 10 november 1967 betreffende de uitoefening van de gezondheidszorgberoepen. Onder die uitoefening zouden ook niet-heelkundige ingrepen vallen, waarvan in de bestreden wet wordt gezegd dat zij geen therapeutisch karakter hebben. Om alle onduidelijkheid weg te nemen inzake de bevoegdheid om de door de wet geviseerde ingrepen uit te voeren, werden twee wetsvoorstellen ingediend : een wetsvoorstel tot regeling van de vereiste kwalificaties om ingrepen van invasieve medische cosmetiek uit te voeren en een wetsvoorstel tot regeling van de instellingen buiten het ziekenhuis waar invasieve esthetische ingrepen worden uitgevoerd. Samen met die wetsvoorstellen beoogt de bestreden wet een wettelijk kader te bieden voor de esthetische geneeskunde, om de misbruiken in dat vakgebied te doen ophouden.

De Ministerraad benadrukt vervolgens de band tussen reclame en reality-tv-uitzendingen. Reclame is immers erop gericht om rechtstreeks of onrechtstreeks de afzet van goederen of diensten te bevorderen, terwijl reality-tv-uitzendingen minstens tot gevolg hebben dat plastische chirurgie wordt verheerlijkt en zijn zij (minstens onrechtstreeks) erop gericht om de afzet van behandelingen van esthetische chirurgie te vergroten. De verwijzing naar de richtlijn 2010/13/EU zou niet pertinent zijn omdat daaruit niet volgt dat reality-tv niet als een vorm van reclame zou kunnen worden beschouwd.

Ten aanzien van het gelijkheidsbeginsel

A.9. De verzoekende partijen in de zaken nrs. 5304 en 5306 voeren in hun eerste middel een schending aan van de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, doordat de bestreden wet enkel van toepassing is op artsen die ingrepen van medische esthetiek uitvoeren en personen die daarvoor reclame maken en niet op andere personen die ingrepen van medische esthetiek uitvoeren en personen die daarvoor reclame maken. De wet viseert immers enkel de ingrepen van medische esthetiek die worden uitgevoerd door een beoefenaar van de geneeskunde als bedoeld in artikel 2, § 1, van het koninklijk besluit nr. 78 van 10 november 1967 betreffende de uitoefening van de gezondheidszorgberoepen. Die bepaling omschrijft de voorwaarden om het beroep van arts uit te oefenen en de omstandigheden waaronder sprake is van een onwettige uitoefening van de geneeskunde. Andere personen die ingrepen van medische esthetiek uitvoeren (waaronder permanente make-up, laserbehandelingen, botox-injecties en rimpelinspuitingen), zoals schoonheidsspecialistes, voet- en nagelverzorgsters, kappers en dergelijke, ontsnappen aldus aan het reclameverbod. Dat verschil in behandeling zou niet redelijk verantwoord zijn : artsen worden geacht een hogere zorgkwaliteit te leveren dan niet-artsen en toch wordt hun rechtspositie door de bestreden wet meer beperkt en geschaad dan die van de niet-artsen. De wet zou daardoor haar doel voorbijschieten en zelfs een averechts effect hebben. Door de ernstige strafsancities en administratieve geldboetes zou er bovendien sprake zijn van een onevenredige maatregel.

A.10. Dezelfde verzoekende partijen voeren in hun tweede middel een schending aan van de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, doordat de bestreden wet enkel van toepassing is op artsen die ingrepen van medische esthetiek uitvoeren en personen die daarvoor reclame maken en niet op artsen die geen (zuiver) esthetische ingrepen uitvoeren en personen die daarvoor reclame maken. Tot de laatste categorie behoren artsen die ingrepen uitvoeren met zowel een esthetisch als een therapeutisch doel, zoals dermatologen of oogartsen die een laserbehandeling toepassen. Ook borstverkleiningen kunnen zowel een esthetisch als een therapeutisch doel dienen. Eenzelfde arts kan bijgevolg zowel zuiver therapeutische, zuiver esthetische als gemengd esthetisch-therapeutische ingrepen uitvoeren. Door zonder enige motivering uitsluitend de artsen te viseren die zuiver esthetische ingrepen uitvoeren (en de personen die daarvoor reclame maken), zou de bestreden wet een ongerechtvaardigd verschil in behandeling doen ontstaan. Alle artsen dienen de deontologische regels inzake reclamevoering te eerbiedigen, zodat het niet zou opgaan een bepaalde categorie van artsen aan veel strengere sancties bloot te stellen.

A.11. De verzoekende partijen in de zaken nrs. 5305 en 5307 voeren in hun vierde middel een schending aan van de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, wegens dezelfde verschillen in behandeling die de verzoekende partijen in de zaken nrs. 5304 en 5306 aanvechten (A.7-A.8). In de eerste plaats is dat het verschil in behandeling tussen artsen die een zuiver esthetische ingreep verrichten en de artsen die een esthetische ingreep met therapeutisch doel of een andere dan esthetische medische ingreep verrichten. Wat de vergelijking met de laatstgenoemde categorie betreft, wijzen de verzoekende partijen op de specifieke aard van de esthetische ingrepen, die vereist dat een patiënt op een zeer visuele wijze kan worden geïnformeerd omtrent de aard en de mogelijke resultaten, gevolgen en nevenwerkingen van de ingreep, hetgeen voor niet-esthetische ingrepen doorgaans irrelevant is. Daarnaast vechten zij het verschil in behandeling aan tussen artsen die esthetische ingrepen verrichten en niet-artsen die esthetische ingrepen verrichten. Een persoon met een hogere universitaire opleiding is daardoor voor dezelfde of soortgelijke ingrepen aan strengere normen onderworpen dan een persoon die geen doorgedreven medische opleiding heeft gevolgd.

A.12. De verzoekende partij in de zaak nr. 5311 voert in haar eerste middel een schending aan van de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, doordat de bestreden wet een verschil in behandeling creëert tussen verschillende beoefenaars van de geneeskunde. Zij werpt op dat elke medische ingreep een therapeutisch doel heeft, bij gebreke waarvan er van de beoefening van de geneeskunde geen sprake zou kunnen zijn. Het gehanteerde criterium van onderscheid zou bijgevolg (zowel medisch als juridisch) niet verantwoord zijn en de economische mededinging tussen de artsen verstoren. De aangewende middelen zouden bovendien onevenredig zijn.

A.13. Wat het verschil in behandeling tussen artsen en niet-artsen betreft, merkt de Ministerraad op dat schoonheidsspecialisten en andere niet-artsen niet bevoegd zijn om de geneeskunde te beoefenen en dus geen medische handelingen mogen stellen. Er bestaan evenwel, in het domein van de esthetische geneeskunde, ingrepen die bij gebrek aan een wettelijke regeling worden uitgevoerd door personen die geen geneesheer zijn. Met name inspuitingen met botox en laserbehandelingen worden ook door schoonheidsspecialisten uitgevoerd. Met het oog op de bescherming van de volksgezondheid werden daarom drie wetsvoorstellen ingediend, waarin onder meer wordt bepaald dat de in de bestreden wet bedoelde ingrepen uitsluitend door artsen mogen worden uitgevoerd. Niet-artsen zouden niet bevoegd zijn om laserbehandelingen of inspuitingen met botox te verrichten. Indien zij dat toch doen, kunnen zij worden gestraft op grond van artikel 38 van het koninklijk besluit nr. 78 van 10 november 1967 betreffende de uitoefening van de gezondheidszorgberoepen. Het opgeworpen verschil in behandeling zou derhalve binnen afzienbare tijd ophouden te bestaan.

Wat het verschil in behandeling tussen de verschillende categorieën van artsen betreft, merkt de Ministerraad op dat het alle artsen in beginsel verboden is om reclame te maken. Hij wijst in dat verband op artikel 127 van de wet van 14 juli 1994 betreffende de verplichte verzekering voor geneeskundige verzorging en uitkeringen. Uit die bepaling vloeit voort dat geen informatie mag worden verstrekt ter bevordering van medische ingrepen of van de zorgverstrekkers die ervoor zorgen. Die laatsten mogen enkel hun persoonlijke gegevens kenbaar maken. Uit de Code van de geneeskundige plichtenleer blijkt bovendien dat het geneesheren in het algemeen verboden is, onder meer, om informatie te verstrekken die niet waarheidsgetrouw, objectief, relevant, verifieerbaar, discreet en duidelijk is, om vergelijkende informatie te verstrekken en om publiciteit te maken die overbodige behandelingen veroorzaakt. Uit de in dezelfde Code vervatte discretieplicht vloeit verder voort dat artsen niet mogen deelnemen aan reality-tv-uitzendingen aangezien zij daardoor op een indiscrete wijze informatie verstrekken over hun beroepspraktijk. Overtredingen van de Code kunnen tuchtrechtelijk worden gesanctioneerd. De invoering van een strafrechtelijke sanctionering wordt volgens de Ministerraad verantwoord door de commerciële ontsporing van de sector van de esthetische geneeskunde en de vaststelling dat er inzake die ingrepen een ongebreidelde reclame plaatsvindt die een gevaar betekent voor de bevolking. Hij verwijst in dat verband naar hetgeen in de parlementaire voorbereiding is uiteengezet.

A.14. De verzoekende partijen in de zaken nrs. 5304 en 5306 zijn het niet eens met de redenering van de Ministerraad. Allereerst is het naar hun oordeel niet relevant of het voor niet-artsen al dan niet verboden is om ingrepen van medische esthetiek uit te voeren, vermits het verschil in behandeling de reclamevoering voor die activiteiten betreft (en niet de strafbaarstelling voor de uitoefening ervan). Vervolgens betwisten zij dat alle « ingrepen van medische esthetiek » exclusief aan artsen zijn voorbehouden. Dat geldt wel voor esthetische chirurgie, maar niet voor inspuitingen, definitieve ontharing (IPL-behandeling) en bepaalde lasertechnieken. Uit artikel 7, § 1, van het koninklijk besluit van 21 december 2006, waarin de bevoegdheid van schoonheidsspecialisten wordt omschreven, kan overigens worden afgeleid dat zij de voornoemde behandelingen mogen uitvoeren, hetgeen ook op grote schaal zou plaatsvinden en wanpraktijken zou teweegbrengen. De wetsvoorstellen waaraan de Ministerraad refereert, kunnen volgens de verzoekende partijen in de huidige

procedure niet worden aangewend aangezien zij tot op heden geen kracht van wet hebben. Bovendien heeft de Raad van State zich kritisch uitgelaten over de wijze waarop de uitvoering van invasieve ingrepen van medische esthetiek aan artsen zou worden voorbehouden.

A.15. Wat hun tweede middel betreft, merken de verzoekende partijen in de zaken nrs. 5304 en 5306 op dat de algemene reclameverboden waarnaar de Ministerraad verwijst ofwel niet van toepassing zijn op ingrepen van medische esthetiek, ofwel duidelijk minder ver gaan dan het reclameverbod in de bestreden wet. Indien er geen verschil zou zijn tussen de bestreden wet en reeds bestaande wettelijke en deontologische reclameverboden, zoals de Ministerraad beweert, zou de bestreden wet overigens niet nodig zijn. De verzoekende partijen in de zaken nrs. 5305 en 5307 maken in hun memorie van antwoord dezelfde bedenking. Zij voegen daaraan toe dat het deontologisch normatief kader moet worden onderscheiden van het wettelijk en strafrechtelijk normatief kader. Het feit dat de Code van de geneeskundige plichtenleer ook tuchtrechtelijk reclame aan banden legt, betekent niet dat het door de bestreden wet ingevoerde onderscheid gerechtvaardigd zou zijn.

A.16. Volgens de Ministerraad kan uit het koninklijk besluit van 21 december 2006 niet worden afgeleid dat schoonheidsspecialisten inspuitingen en permanente ontharingen met medische apparaten mogen uitvoeren. Omdat er evenwel misbruiken voorkomen, heeft de wetgever besloten om een wettelijk verbod in te voeren. In tegenstelling tot de bestreden wet, zijn de wetten die de uitoefening van de esthetische geneeskunde uitdrukkelijk regelen nog niet afgekondigd. Dat zou evenwel geen afbreuk doen aan de vaststelling dat ingrepen van medische esthetiek ook nu reeds verboden zijn voor schoonheidsspecialisten. Volgens de Ministerraad zullen zij, alsook de instellingen die hen tewerkstellen, geen reclame maken voor ingrepen die zij niet mogen uitvoeren. Ten slotte merkt de Ministerraad op dat aan de kritische opmerkingen van de Raad van State reeds werd tegemoetgekomen, zodat een duidelijker beeld bestaat van wat onder een heilkundige en een niet-heilkundige ingreep van esthetische geneeskunde moet worden verstaan.

Ten aanzien van de overige middelen

A.17. De verzoekende partijen in de zaken nrs. 5305 en 5307 voeren in hun derde middel een schending aan van het wettigheidsbeginsel, al dan niet in samenhang gelezen met de artikelen 10, 11, 12 en 14 van de Grondwet, met artikel 7 van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens en met artikel 15 van het Internationaal Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten. De bestreden wet zou voorbijgaan aan het feit dat medische ingrepen zonder therapeutisch (en zonder reconstructief) doel strafrechtelijk verboden zijn, zodat de wet die reclame voor dergelijke ingrepen verbiedt onduidelijkheid schept omtrent het gedrag dat strafrechtelijk verboden is (eerste onderdeel). De bestreden wet zou niet verduidelijken welke ingrepen van medische esthetiek moeten worden geacht een therapeutisch doel te hebben - wettelijk gezien zou elke ingreep van medische esthetiek een dergelijk doel hebben, anders is zij verboden - en zou evenmin verduidelijken waar de grens ligt tussen verboden reclame en verboden persoonlijke informatie, enerzijds, en toegelaten persoonlijke informatie, anderzijds, hetgeen van belang is om de wet van 22 augustus 2002 betreffende de rechten van de patiënt te kunnen naleven (tweede onderdeel). De bestreden wet zou ten slotte, wegens de voormelde onduidelijkheden, een niet te verantwoorden verschil in behandeling creëren tussen de personen die onder het toepassingsgebied ervan vallen en de personen die voor andere - wel duidelijk omschreven - misdrijven worden vervolgd (derde onderdeel).

A.18. Volgens de Ministerraad moet een onderscheid worden gemaakt tussen de term « therapeutisch » in de zin van de bestreden wet en dezelfde term zoals hij wordt gebruikt in de interpretatie van het koninklijk besluit nr. 78 van 10 november 1967 betreffende de uitoefening van de gezondheidszorgberoepen. De bestreden wet hanteert de term uitsluitend in het licht van het welbepaald, namelijk esthetisch, doel van de handeling in kwestie, waarmee aan het strafrechtelijk wettigheidsbeginsel zou zijn voldaan. De Ministerraad merkt ook op dat de bestreden wet geen afbreuk doet aan de wet van 22 augustus 2002 betreffende de rechten van de patiënt, die inhoudt dat de patiënt het recht heeft om op een volledige wijze te worden geïnformeerd over de implicaties van een mogelijke ingreep.

A.19. De verzoekende partijen in de zaken nrs. 5304 en 5306 voeren in hun derde middel een schending aan van de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, in samenhang gelezen met de artikelen 49 en 56 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, doordat de bestreden wet een niet-gerechtigde beperking inhoudt van de vrijheid van vestiging en dienstverlening van artsen die ingrepen van medische esthetiek uitvoeren, alsook van de private instellingen die op hen een beroep doen. De bestreden wet zou die vrijheid belemmeren of minder aantrekkelijk maken ten opzichte van soortgelijke ondernemingen die in andere EU-lidstaten zijn gevestigd en daar niet aan een reclameverbod zijn onderworpen. De bestreden wet zou tevens de

vrijheid van de laatstgenoemden belemmeren wanneer zij in België reclame wensen te maken voor hun activiteiten. De verzoekende partijen wijzen ook op een richtlijn (2006/123/EG) die zich verzet tegen een algemeen verbod op commerciële communicatie van gereguleerde beroepen, en op een arrest van het Hof van Justitie van 17 juli 2008, waarin een soortgelijk reclameverbod strijdig is bevonden met de in dit middel aangehaalde unierechtelijke bepalingen. Zij menen ten slotte dat de bestreden norm niet kan worden gerechtvaardigd door de uitzonderingsregeling waarin die unierechtelijke bepalingen voorzien, aangezien de voorwaarden daartoe niet zijn vervuld.

De verzoekende partijen in de zaken nrs. 5305 en 5307 voeren in hun vijfde middel een soortgelijke schending aan. Indien zou worden getwijfeld aan de interpretatie van de artikelen 49 en 56 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, vragen zij in ondergeschikte orde om daarover prejudiciële vragen te stellen aan het Hof van Justitie.

A.20. De Ministerraad werpt in de eerste plaats op dat artikel 2 van de aangevoerde richtlijn niet van toepassing is op diensten van de gezondheidszorg en dat een andere richtlijn (2007/65/EG) een expliciet verbod oplegt inzake commerciële communicatie voor medische behandelingen die alleen op doktersvoorschrift verkrijgbaar zijn. Voor het overige is de Ministerraad van mening dat voldaan is aan de voorwaarden op grond waarvan het vrije verkeer van diensten en het recht op vrije vestiging kunnen worden beperkt. Hij verwijst in dat verband naar verschillende arresten van het Hof van Justitie. Daaruit zou blijken dat het Unierecht zich niet verzet tegen een algemeen reclameverbod voor ingrepen van medische esthetiek.

A.21. De verzoekende partijen in de zaken nrs. 5304 en 5306 voeren in hun vierde middel een schending aan van artikel 19 van de Grondwet, al dan niet in samenhang gelezen met de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, doordat de bestreden wet een niet-gerechtigde beperking inhoudt van het recht op vrije meningsuiting van artsen die ingrepen van medische esthetiek uitvoeren, alsook van personen die op hen een beroep doen, en die categorieën daardoor gediscrimineerd worden ten opzichte van soortgelijke categorieën van personen die ter zake aan geen enkele beperking zijn onderworpen. De beperking van de vrijheid van meningsuiting dient te worden geïnterpreteerd in het licht van de voorwaarden en rechtspraak inzake artikel 10 van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens. Volgens de verzoekende partijen zou evenwel aan geen enkele van die voorwaarden zijn voldaan.

De verzoekende partijen in de zaken nrs. 5305 en 5307 en de verzoekende partij in de zaak nr. 5311 voeren in hun zesde respectievelijk vierde middel een soortgelijke schending aan. De laatstgenoemde partij wijst erop dat de bestreden wet ook een beperking inhoudt van het fundamenteel recht op informatiegarantie. In zijn derde middel voert dezelfde verzoekende partij bovendien een schending aan van artikel 25 van de Grondwet, dat het verbod op censuur instelt, doordat de bestreden wet reality-tv-uitzendingen over ingrepen van medische esthetiek als verboden reclame beschouwt.

A.22. Volgens de Ministerraad is de bestreden wet voldoende duidelijk geformuleerd, streeft zij een wettige doelstelling na en voldoet zij aan het evenredigheidsbeginsel. De Ministerraad herhaalt ook dat de bestreden wet de toepassing van de wet van 22 augustus 2002 betreffende de rechten van de patiënt onverlet laat. Die wet regelt de persoonlijke, individuele betrekking tussen arts en patiënt. De persoonlijke informatie in de zin van de bestreden wet zou niet onder het toepassingsgebied van de wet van 22 augustus 2002 vallen. Wat de aangevoerde schending van artikel 25 van de Grondwet betreft, merkt de Ministerraad op dat uitzendingen via radio of televisie niet onder het toepassingsgebied van die grondwetsbepaling vallen. Hij verwijst daarvoor naar een arrest van het Hof van Cassatie van 7 december 2004.

A.23. De verzoekende partijen in de zaken nrs. 5304 en 5306 voeren in hun vijfde middel een schending aan van artikel 22 van de Grondwet, al dan niet in samenhang gelezen met de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, doordat de bestreden wet een niet-gerechtigde beperking inhoudt van het privéleven van patiënten die een ingreep van medische esthetiek (willen) ondergaan. Hun recht op informatie zou door de bestreden wet immers ernstig worden beperkt en zij zouden derhalve worden gediscrimineerd ten opzichte van patiënten die een andere medische ingreep overwegen. Uit de rechtspraak van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens blijkt dat het recht op bescherming van de fysieke en psychische integriteit, alsook het recht op geïnformeerde toestemming, aspecten vormen die inherent zijn aan het recht op bescherming van het privéleven.

A.24. De Ministerraad brengt daartegen in dat de patiënt nog steeds alle mogelijke informatie met betrekking tot een operatie zal kunnen inwinnen bij een arts, in het kader van een consultatie. Het zal de arts echter wettelijk verboden zijn reclame te maken voor dergelijke ingrepen. Er zou geen sprake zijn van discriminatie, aangezien alle patiënten, in het kader van een persoonlijke consultatie dezelfde vorm van

informatie zullen kunnen krijgen. Daarenboven is het ook alle andere geneesheren op grond van de Code van de geneeskundige plichtenleer verboden om reclame te maken in de zin van de bestreden wet.

A.25. De verzoekende partij in de zaak nr. 5311 voert ten slotte in zijn tweede middel een schending aan van artikel 23, derde lid, 2°, van de Grondwet, dat het recht op bescherming van de gezondheid waarborgt. De gezondheid zou niet worden beschermd wanneer patiënten die een esthetische ingreep overwegen elke publieke informatie omtrent de kwaliteit van de beroepspraktijk wordt onthouden.

A.26. De Ministerraad brengt in herinnering dat het reclameverbod niet eraan in de weg staat dat een arts een patiënt informeert, in het kader van een persoonlijke consultatie, over de voor- en nadelen en de gevolgen van een esthetische ingreep. Bovendien zou de bestreden wet het recht op bescherming van de gezondheid enkel ten goede komen, zodat artikel 23, derde lid, 2°, van de Grondwet niet is geschonden.

- B -

Ten aanzien van de bestreden wet

B.1. De bestreden wet verbiedt reclame voor ingrepen van medische esthetiek (artikel 3, eerste lid, eerste zin).

Als reclame wordt beschouwd « iedere vorm van mededeling of handeling die rechtstreeks of onrechtstreeks tot doel heeft ingrepen van medische esthetiek te bevorderen, zulks ongeacht de daartoe aangewende plaats, drager of technieken, reality-tv-uitzendingen inbegrepen » (artikel 2, 1°).

Tot de ingrepen van medische esthetiek behoort « elke ingreep van een beoefenaar van de geneeskunde als bedoeld in artikel 2, § 1, van het koninklijk besluit nr. 78 van 10 november 1967 betreffende de uitoefening van de gezondheidszorgberoepen, om iemands uiterlijk op diens vraag te veranderen om esthetische redenen, zonder therapeutisch of reconstructief doel. Dit behelst ook de insputingen, evenals laser klasse IV- en IPL-behandelingen » (artikel 2, 5°).

Persoonlijke informatie met betrekking tot ingrepen van medische esthetiek is onder bepaalde voorwaarden toegelaten. Onder persoonlijke informatie wordt verstaan elke vorm van mededeling of handeling die er rechtstreeks of onrechtstreeks op is gericht, ongeacht de daartoe aangewende plaats, drager of technieken, de beoefenaar bekend te maken, dan wel informatie te verstrekken over de aard van zijn beroepspraktijk. De persoonlijke informatie dient waarheidsgetrouw, objectief, relevant, verifieerbaar, discreet en duidelijk te zijn. Die

informatie mag niet misleidend of vergelijkend zijn en mag evenmin financiële argumenten aanwenden (artikel 3, eerste lid, tweede zin, tweede lid en derde lid, en artikel 2, 2°).

De resultaten van onderzoeken en behandelingen, zoals onder meer foto's die werden genomen vóór en na een ingreep van medische esthetiek of de getuigenis van een patiënt, mogen niet worden aangewend in het kader van persoonlijke informatie. De namen en beroepstitels van de beroepsbeoefenaars moeten daarentegen steeds worden vermeld (artikel 3, vierde en vijfde lid).

De overtreder van het reclameverbod wordt gestraft met een gevangenisstraf van acht dagen tot een maand en met een geldboete van 250 euro tot 10 000 euro of met een van die straffen alleen. Bovendien kan de rechtbank bevelen dat het vonnis of de samenvatting ervan op kosten van de overtreder in drie kranten en op enige andere wijze wordt bekendgemaakt (artikel 4).

Aan de overtreder van het reclameverbod kan tevens een administratieve geldboete van 125 euro worden opgelegd. Wanneer hij binnen de termijn van drie jaar, te rekenen vanaf de datum waarop hem een administratieve geldboete is opgelegd, een overtreding begaat van dezelfde aard als die welke tot de toepassing van een administratieve geldboete heeft geleid, bedraagt de geldboete het dubbele van de voorheen opgelegde geldboete (artikel 5).

Ten aanzien van de bevoegdheid van het Hof

B.2. In het eerste middel in de zaken nrs. 5305 en 5307 voeren de verzoekende partijen aan dat de bestreden wet door de Koning werd bekrachtigd en afgekondigd op een ogenblik waarop de Kamers ontbonden waren, terwijl de bekrachtiging en de afkondiging van wetten niet zouden kunnen worden beschouwd als lopende zaken, hetgeen een schending zou inhouden van het wettigheidsbeginsel, van het algemeen beginsel van grondwettelijk recht van de lopende zaken en van de artikelen 88, 101, 105, 106 en 109 van de Grondwet.

B.3. Het Hof is niet bevoegd om rechtstreeks te toetsen aan de algemene rechtsbeginselen of aan andere grondwetsbepalingen dan de bepalingen van titel II en de artikelen 170, 172 en 191 van de Grondwet. Bovendien is het Hof in de regel slechts bevoegd,

onder voorbehoud van artikel 30*bis* van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Grondwettelijk Hof, om de grondwettigheid te toetsen van wettelijke bepalingen wat de inhoud ervan betreft, maar niet wat de wijze van totstandkoming ervan betreft.

Het middel, dat enkel de wijze van totstandkoming van de bestreden bepalingen betreft, is vreemd aan de bevoegdheid van het Hof.

Ten aanzien van de bevoegdheidverdelende regels

B.4. In het tweede middel in de zaken nrs. 5305 en 5307 voeren de verzoekende partijen aan dat de bestreden wet, doordat zij de gezondheidstoestand van de bevolking beoogt te verbeteren, een aangelegenheid regelt die krachtens artikel 5, § 1, I, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen aan de gemeenschappen toekomt.

In het enige middel in de zaak nr. 5310 voert de Vlaamse Regering aan dat artikel 2, 1° en 6°, en artikel 3 van de bestreden wet, doordat zij bepaalde reality-tv-uitzendingen verbieden, een aangelegenheid regelen die krachtens artikel 4, 6°, van dezelfde bijzondere wet aan de gemeenschappen toekomt.

B.5. Artikel 5, § 1, I, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen wijst de bevoegdheid inzake het gezondheidsbeleid toe aan de gemeenschappen, onder voorbehoud van de uitzonderingen die het bepaalt.

Uit de parlementaire voorbereiding van voormeld artikel blijkt duidelijk dat het regelen van de uitoefening van de geneeskunst en van de paramedische beroepen niet behoort tot de materies die, wat het gezondheidsbeleid betreft, als persoonsgebonden aangelegenheden aan de gemeenschappen zijn overgedragen (*Parl. St.*, Senaat, 1979-1980, nr. 434/1, p. 7).

Hoewel het gemaakte voorbehoud wat de uitoefening van de geneeskunde betreft niet zo ruim kan worden begrepen dat het elk aspect van de verhouding tussen artsen en patiënten zou omvatten (zie arrest nr. 15/2008 van 14 februari 2008), is de reclame voor geneesmiddelen en medische behandelingen, zoals het Hof reeds in zijn arrest nr. 109/2000 van 31 oktober 2000 heeft geoordeeld, dermate nauw verbonden met de aangelegenheid van de uitoefening van de

geneeskunde dat de regeling ervan aan de federale wetgever toekomt. Tot de voormelde medische behandelingen behoren tevens de ingrepen van medische esthetiek.

B.6. Uit artikel 2, 1° en 6°, van de bestreden wet blijkt dat het verbod op reclame voor ingrepen van medische esthetiek tevens slaat op reality-tv-uitzendingen, waarmee het televisiegenre wordt bedoeld « waarbij meestal in de vorm van een soap het dagelijkse leven van onbekende of bekende personen wordt gevolgd ».

Weliswaar behoort de reclame, als onderdeel van de aangelegenheid radio-omroep en televisie (artikel 4, 6°, van de voormelde bijzondere wet), principieel tot de bevoegdheid van de gemeenschappen, maar de federale wetgever vermocht redelijkerwijze te oordelen dat de uitbreiding van het toepassingsgebied van het reclameverbod te dezen noodzakelijk was om de doelstelling van de bestreden wet te bereiken. Gelet op de wervende kracht van de reality-tv-uitzendingen, is het verbod op reclame in dergelijke uitzendingen over ingrepen van medische esthetiek onlosmakelijk verbonden met het verbod op reclame voor dergelijke ingrepen. Rekening houdend met de zeer beperkte draagwijdte van het verbod, doet de maatregel niet op onevenredige wijze afbreuk aan de bevoegdheid van de gemeenschappen om de radio-omroep en televisie te regelen.

B.7. De middelen zijn niet gegrond.

Ten aanzien van het beginsel van gelijkheid en niet-discriminatie

B.8. In het eerste middel in de zaken nrs. 5305 en 5307 voeren de verzoekende partijen aan dat de bestreden wet de artikelen 10 en 11 van de Grondwet schendt, doordat zij enkel van toepassing is op artsen die ingrepen van medische esthetiek uitvoeren en personen die daarvoor reclame maken en niet op andere personen die ingrepen van medische esthetiek uitvoeren en personen die daarvoor reclame maken. De verzoekende partijen in de zaken nrs. 5305 en 5307 formuleren in hun vierde middel een soortgelijke grief.

B.9. Het door de bestreden wet ingevoerde reclameverbod geldt enkel voor ingrepen van medische esthetiek die door een beoefenaar van de geneeskunde, als bedoeld in artikel 2, § 1, van het koninklijk besluit nr. 78 van 10 november 1967 betreffende de uitoefening van de

gezondheidszorgberoepen, worden uitgevoerd. Het reclameverbod geldt derhalve niet voor personen die niet over een wettelijk diploma van « doctor in de genees-, heel- en verloskunde » beschikken en die soortgelijke esthetische ingrepen uitvoeren.

B.10. Het reclameverbod geldt voor ingrepen van medische esthetiek om iemands uiterlijk op diens vraag te veranderen om esthetische redenen, zonder therapeutisch of reconstructief doel. De bestreden wet vermeldt uitdrukkelijk dat dit « ook de inspuitingen, evenals laser klasse IV- en IPL-behandelingen » omvat.

B.11. De verzoekende partijen tonen aan dat ook andere beroepsbeoefenaars, met name schoonheidsspecialisten, soortgelijke ingrepen uitvoeren, waaronder inspuitingen en laserbehandelingen. De Ministerraad erkent dat het reclameverbod in dat geval niet van toepassing is, maar voert aan dat dergelijke ingrepen verboden zijn, of op zijn minst in de nabije toekomst verboden zullen worden.

B.12. Allereerst wijst de Ministerraad op het koninklijk besluit van 21 december 2006 betreffende de beroepsbekwaamheid voor de uitoefening van zelfstandige activiteiten op het gebied van lichaamsverzorging, van opticien, dentaaltechnicus en begrafenisondernemer, waarin onder meer de activiteiten en beroepsbekwaamheden van de schoonheidsspecialist worden vermeld.

Artikel 7, § 1, van dat koninklijk besluit bepaalt :

« Onder activiteiten van schoonheidsspecialist(e) moet voor de toepassing van dit besluit het verzorgen van het menselijk lichaam worden verstaan, alleen om het uiterlijk van de mens in stand te houden of mooier te maken. Deze zorgen omvatten ook het epilieren en de semi-permanente make-up ».

De beroepsbekwaamheid voor het uitoefenen van de activiteiten van schoonheidsspecialist bestaat onder meer uit het kunnen « toepassen van alle gebruikelijke schoonheidstechnieken en de nodige niet-medische apparaten, voor dames en heren » (artikel 8, 4°, b).

Uit die bepalingen kan evenwel niet worden afgeleid dat het schoonheidsspecialisten zou zijn verboden om elk van de esthetische behandelingen uit te voeren, waaronder inspuitingen

en laserbehandelingen, die onder het door de bestreden wet ingevoerde reclameverbod vallen wanneer zij door artsen worden uitgevoerd.

B.13. Vervolgens wijst de Ministerraad op een wetsvoorstel tot regeling van de vereiste kwalificaties om ingrepen van invasieve medische cosmetiek uit te voeren (*Parl. St.*, Senaat, 2010, nr. 5-62/1). Zodra dat wetsvoorstel is goedgekeurd, zou elke twijfel worden weggenomen over het verbod voor andere personen dan artsen om bepaalde esthetische behandelingen uit te voeren, waaronder inspuitingen en laserbehandelingen, die onder het door de bestreden wet ingevoerde reclameverbod vallen wanneer zij door artsen worden uitgevoerd.

Weliswaar kan het Hof, wanneer het wettelijke bepalingen toetst aan de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, rekening houden met ontwikkelingen die zich na de totstandkoming van die wettelijke bepalingen voordoen, maar het dient het normatieve kader in aanmerking te nemen zoals dat op het ogenblik van de toetsing van kracht is. Het Hof kan derhalve, om uit te maken of er al dan niet sprake is van een verschil in behandeling, geen rekening houden met een wetsvoorstel.

Inmiddels heeft de wetgever het voormelde wetsvoorstel evenwel aangenomen dat bepaalt dat enkel de houders van een bijzondere beroepstitel van « geneesheer specialist in de plastische, reconstructieve en esthetische heelkunde » of van « geneesheer specialist in de heelkunde » bevoegd zijn om het geheel van de niet-heelkundige esthetisch-geneeskundige en esthetisch-heelkundige ingrepen uit te voeren (artikel 9).

Onder de niet-heelkundige esthetische geneeskunde wordt verstaan « elke niet-heelkundige technische medische ingreep door middel van om het even welk instrument, chemische stof of hulpmiddel met om het even welke energievorm doorheen de huid of de slijmvliezen waarbij, zonder enig therapeutisch of reconstructief doel, vooral beoogd wordt het lichaamsuiterlijk van een patiënt om esthetische redenen te veranderen. De hulpmiddelen die om het even welke energievorm gebruiken omvatten de hulpmiddelen die een laser van klasse 4 en hoger of fel pulserend licht gebruiken » (artikel 2, 1°).

De wetgever heeft de ingrepen van medische esthetiek in beginsel voorbehouden aan bepaalde beoefenaars van de geneeskunde, maar hij heeft tegelijkertijd in de volgende

uitzondering voorzien : de schoonheidsspecialisten die over de door de Koning bepaalde beroepsbekwaamheden beschikken zijn bevoegd om de epilatietechnieken met een laser van klasse 4 of met fel pulserend licht aan te wenden, indien zij een door de Koning bepaalde opleiding hebben gevolgd (artikel 15).

Daaruit volgt dat het schoonheidsspecialisten niet principieel verboden is om bepaalde van de esthetische behandelingen uit te voeren, waaronder laserbehandelingen, die onder het door de bestreden wet ingevoerde reclameverbod vallen wanneer zij door artsen worden uitgevoerd.

B.14. Uit hetgeen voorafgaat vloeit voort dat de bestreden wet een verschil in behandeling doet ontstaan inzake de mogelijkheid om reclame te voeren voor bepaalde esthetische ingrepen. Wanneer die ingrepen door een arts worden uitgevoerd, mag daarvoor geen reclame worden gemaakt. Wanneer die ingrepen door een andere bevoegde persoon worden uitgevoerd, mag daarvoor wel reclame worden gemaakt.

B.15. Zoals de Ministerraad erkent en zoals in de parlementaire voorbereiding wordt bevestigd, is de wet ingegeven door de bekommernis om de volksgezondheid te beschermen. Meer bepaald beoogt zij de vastgestelde uitwassen en misbruiken op het vlak van de medische esthetiek te bestrijden (*Parl. St.*, Senaat, 2010, nr. 5-61/1, pp. 1-2), inzonderheid door « agressief wervende reclame of ronselreclame te verbieden » (*ibid.*, p. 5).

B.16. In het licht van de voormelde doelstelling is het niet pertinent om voor dezelfde of soortgelijke ingrepen een reclameverbod in te voeren, naar gelang van de persoon die de ingreep uitvoert. Dat is des te meer het geval, nu de artsen gelet op hun doorgedreven opleiding redelijkerwijze mogen worden geacht de gevolgen van een behandeling voor de gezondheid beter te kunnen inschatten dan andere personen die dezelfde of een soortgelijke behandeling uitvoeren.

B.17. Het middel is gegrond.

Aangezien de andere middelen niet tot een ruimere vernietiging kunnen leiden, dienen zij niet te worden onderzocht.

Om die redenen,

het Hof

vernietigt de wet van 6 juli 2011 tot instelling van een verbod op reclame voor ingrepen van medische esthetiek en tot regeling van de informatie over dergelijke ingrepen.

Aldus uitgesproken in het Nederlands, het Frans en het Duits, overeenkomstig artikel 65 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Grondwettelijk Hof, op de openbare terechtzitting van 22 mei 2013.

De griffier,

De voorzitter,

P.-Y. Dutilleux

M. Bossuyt